

OPETUSSUUNNITELMA

Musiikkikoulu KUMO
Musiikin ja kulttuurin osaamiskeskus KUMO Avoin yhtiö
Taiteen perusopetus, yleinen oppimäärä
Musiikki 2018

Tiivistelmä

Musiikin ja kulttuurin osaamiskeskus KUMO Avoin yhtiö on Keski-Suomen alueella toimiva musiikkikoulu, joka on perustettu keväällä 2013. Kuluneen viiden vuoden aikana toiminta on vakiintunut ja opiskelijoita musiikkikoulussa on ollut vuosittain keskimäärin 60. Erityistä tukea tarvitsevien musiikkiharrastus ja musiikin opetus on aiemmin ollut projektiluonteista ja KUMOn taustalla onkin perustajiensa useat projektimuotoiset ja pilottihankkeet vuodesta 2007 lähtien. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän järjestäjänä KUMOn toimintaan on syntynyt pysyvä rakenne ja haluamme olla edelleen mukana kehittämässä ja tuottamassa laadukkaita ja monipuolisia musiikin taiteen perusopetuksen palveluita toiminta-alueellamme.

Musiikkikoulu KUMOn ovet ovat auki kaikenikäisille ja monentasoisille oppijoille. Musiikkikoulun erityisosaamisalueena on tarjota musiikin perusopetusta erityistä tukea tarvitseville henkilöille. KUMOn keskeisenä toiminta-ajatuksena on tarjota kaikille yhdenvertainen mahdollisuus musiikin harrastamiseen ja oppimiseen, sillä musiikki kuuluu kaikille!

Musiikkikoulu KUMOn opettajina työskentelee myös musiikinopetuksen erityismenetelmät hallitsevia musiikkipedagogeja ja -terapeutteja. Opettajien osaamisessa näkyy myös laaja-alainen kouluttautuminen musiikin sektorilla. Opettajakunnan monialainen osaaminen tarjoaa oppilaille monipuolisen oppimisympäristön. KUMOn tavoitteena on edelleen tehdä aktiivista yhteistyötä myös muiden kulttuuri- ja taidealojen toimijoiden kanssa Keski-Suomessa ja Pirkanmaalla.

Opetussuunnitelma perustuu Opetushallituksen antamaan taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman yleisen oppimäärän perusteisiin (2017:11a). Opetussuunnitelmassa on noudatettu lakia (633/1998) ja asetusta (813/1998) taiteen perusopetuksen järjestämisestä.

Jyväskylässä ja Tampereella 28.07.2018

Sanna Helén, Heli Kallio-Lampinen, Päivikki Helinheimo

Sisällys

1 Toiminta-ajatus	3
2 Arvot, oppimiskäsitys, opiskeluympäristö ja työtavat	3
2.1 Arvot ja opetuksen yleiset tavoitteet	3
2.2 Oppimiskäsitys	4
2.3 Oppimisympäristö	5
2.4 Työtavat	6
3 Toimintakulttuuri	7
3.1 Oppilaitoksen johtaminen ja organisaatio	7
3.2 Opetuksen suunnittelu, toteutus ja arviointi	7
4 Opetuksen rakenne ja laajuus	8
4.1 Opintojen laajuus	8
4.2 Opintojen rakenne	8
5 Opintokokonaisuudet	9
5.1 Varhaisiän musiikkikasvatus	9
5.2 Musiikin yhteiset opinnot	10
5.2.1 Yhteisten opintojen yleiset tavoitteet ja keskeiset sisällöt	10
5.2.2 Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet	11
5.3 Musiikin teemaopinnot	17
5.3.1 Teemaopintojen yleiset tavoitteet ja keskeiset sisällöt	18
5.3.2 Teemaopintojen opintokokonaisuudet	19
5.4 Aikuisten musiikinopetus	24
6 Oppimisen arviointi	24
7 Opetuksen yksilöllistäminen	25
8 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen	26
8.1 Todistusten sisältö	26
8.2 Oppilaaksi ottamisen periaatteet	27
8.3 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa	27
8.4 Toiminnan jatkuva kehittäminen	27

1 Toiminta-ajatus

Musiikkikoulu KUMO Ay oppilaitos tarjoaa taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista opetusta Keski-Suomessa ja Pirkanmaalla. Se tarjoaa laadukkaita taiteen ja musiikin perusopetuspalveluita kaikille ikäryhmille. Toiminta-ajatuksenamme on mahdollistaa oppilaillemme pitkäjänteinen musiikinopiskelu omien taipumusten ja kiinnostuksen mukaisesti. KUMOn erityisosaamisalueena on tarjota opetusta erityistä tukea tarvitseville, normaalin opetussuunnitelman mukaisen opetuksen ulkopuolelle jääville oppilaille. KUMO tarjoaa musiikin yleisen oppimäärän lisäksi myös kursseja ja koulutusta eri kohderyhmille.

Toiminnan keskeisenä ajatuksena on **Musiikki kuuluu kaikille**. KUMOSSa pyritään takaamaan kaikille oppilaille mahdollisuus tasa-arvoiseen musiikin opiskeluun sekä kulttuuriseen osallisuuteen. Musiikkikoulu KUMO tarjoaa tavoitteellisesti etenevää taiteen perusopetusta myös kehitysvammaisille, syrjäytymisvaarassa oleville, ikääntyville sekä mielenterveyskuntoutujille.

Toiminnan tavoitteena on tukea opiskelijoiden hyvän musiikkisuhteen vahvistamista, luoda edellytyksiä musiikin elinikäiselle harrastamiselle, tarjota valmiudet hakeutua ammatillisiin jatko-opintoihin sekä tukea kulttuurista integraatiota yhteiskuntaan kunkin yksilöllisistä lähtökohdista käsin. Tarkoituksena on myös kehittää ja vaalia kansallista kulttuuria sekä toimia yhteistyössä eri taide- ja kasvatusalojen toimijoiden kanssa.

2 Arvot, oppimiskäsitys, opiskeluympäristö ja työtavat

2.1 Arvot ja opetuksen yleiset tavoitteet

KUMO on tasa-arvoinen musiikkikoulu, joka on avoin kaikenlaisille oppijoille. Koulumme perusarvoin kuuluu ajatus ihmisten tasavertaisuudesta sekä oikeudesta saada opetusta taiteen eri alueilla. Opetus perustuu ihmiskäsitykseen, jossa yksilö nähdään ainutkertaisena, aktiivisena omaan elämäänsä vaikuttajana ja toimijana vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa. Opetuksen lähtökohdana on tukea oppilaan yksilöllistä kasvua ja kehitystä sekä tarjota mahdollisuuksia yksilön monipuoliselle ja kokonaisvaltaiselle kehitykselle.

KUMO tarjoaa opiskelijoilleen tasavertaisen mahdollisuuden luoda perustaa emotionaaliselle ja esteettiselle kasvulle ja kehitykselle. Opiskelun tavoitteena on luovan ja persoonallisen toiminnan tukeminen, omanarvontunnon kehittyminen ja vahvistaminen, musiikkisuhteen luominen ja kehittäminen, onnistumisen kokemusten tuottaminen ja harrastuskaverisuhteiden mahdollistaminen. Opetuksemme tukee oppilaan kehittymistä arvostelukykyiseksi ja ajattelevaksi yksilöksi siten, että ilmaistessaan itseään taiteen keinoin hän oppii arvottamaan ja arvioimaan itseään ja ympäristöään.

Opiskelu KUMOSSA on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää. Oppimisessa korostuu harrastamisen ilo ja oppilaan vapaus toteuttaa itseään oman kokemuksen ja tekemisen kautta. Opetuksen tavoitteena on antaa edellytyksiä musiikin ja taiteen elinikäiseen harrastamiseen.

2.2 Oppimiskäsitys

KUMO-musiikkikoulussa oppiminen nähdään elinikäisenä prosessina ja sen oppimiskäsitys on humanistinen, jolla tarkoitetaan että oppiminen nähdään kokonaisvaltaisena prosessina. Erityisesti oppiminen nähdään yksilölliseksi ja yhteisölliseksi taitojen ja tietojen rakennusprosessiksi, jonka kautta syntyy kulttuurinen osallisuus. Opetuksessa huomioidaan oppilaan psyykkiset, fyysiset ja sosiaaliset valmiudet osallistua opetukseen ja oppia musiikkia.

Taiteen oppiminen on kokonaisvaltainen tapahtuma. Taiteellisen oppimisen tietopohja muodostuu oppilaan havainnoista, tunteista, ajatuksista, tiedoista, ilmaisusta ja taidoista. Oppimisen lähtökohtana on tutkiva oppiminen ja toiminnallinen lähestymistapa opittaviin asioihin. Opiskelu on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää ja erilaisissa tilanteissa työskennellään opettajan ohjauksessa, vuorovaikutuksessa opettajan ja ryhmän kanssa sekä itsenäisesti. Oppiminen tapahtuu sosiaalisissa ja kulttuurisissa tilanteissa ja on sidoksissa niihin. Oppiminen on tavoitteellinen ja aktiivinen prosessi, johon yksilöllisten ominaisuuksien ja motivaation lisäksi vaikuttaa oppimisympäristö. Oppilaslähtöisessä ympäristössä opiskelija nähdään aktiivisena ja tavoitteellisena vaikuttajana, ja opetuksessa korostuu opettajan ja opiskelijan keskinäinen vuorovaikutus.

Opetuksessa kehitetään oppilaan yksilöllistä kykyä liittää uudet taidot ja tiedot aiemmin omaksuttuihin käsitteellisiin rakenteisiin ja kykyä soveltaa opittua uusissa yhteyksissä. Huomiota kiinnitetään myös aiemmin opittujen tietojen ja taitojen ylläpitämiseen. Tavoitteena on, että oppilas ohjauksen tukemana löytää, kehittää ja syventää omaa ilmaisuaan elämyksellisesti.

Taiteen tekemisen tarve lähtee oppilaan omasta motivaatiosta. Oppilaalla on aktiivinen rooli opiskelussa ja oppimisessa. Oppilas prosessoi aktiivisesti omia kokemuksiaan ja näin hänen ymmärryksensä maailmankuvasta jatkuvasti laajentuu. Opetuksen tavoitteena on, että oppilas oppii antamaan omakohtaisille kokemuksilleen merkityssisältöjä, oppii arvioimaan työskentelyään vuorovaikutteisissa tilanteissa sekä oppii asettamaan itselleen realistisia tavoitteita. Oppimisen säätelämisessä on tärkeää, että oppilas oppii tarkkailemaan omaa opiskeluaan ja oppimistaan tiedostaen niihin sisältyvät vahvuudet ja heikkoudet. Työtavat ohjaavat oppilasta arvostamaan kaikkien ryhmän jäsenten työskentelyä ja opiskeluympäristön kehittämistä sellaiseksi, että erilaisten oppilaiden edistyminen on mahdollista.

2.3 Oppimisympäristö

KUMO tarjoaa opiskelijoilleen hyväksyvän oppimisympäristön kasvattaen erilaisuuden arvostamiseen. Opetuksen lähtökohtana on tukea oppilaan yksilöllistä kasvua ja kehitystä ihmisenä sekä tarjota mahdollisuuksia yksilön monipuoliselle ja kokonaisvaltaiselle kehitykselle. Esteetön ja turvallinen oppimisympäristö ja toimintakulttuuri mahdollistaa oppilaan aktiivisuuden, luovuuden, itsenäisen ajattelun ja oppimismotivaation ylläpitämisen.

Opetuksen järjestämisessä huomioidaan opettajien ammattitaito ja pätevyys toimia myös erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden kanssa. Opettajat ovat sitoutuneet vaalimaan hyvää ja laadukasta sekä mahdollisimman tasalaatuista opetusta fyysisesti ja psyykkisesti esteettömissä tiloissa ja asianmukaisin välinein huomioiden oppilaat ja heidän erityistarpeensa. KUMO pyrkii luomaan oppilailleen turvallisen ja virikkeellisen oppimisympäristön sekä kannustamaan opiskelijoitaan yhteisöllisyyteen ja avoimeen vuorovaikutukseen. Tavoitteenamme on ylläpitää virikkeellistä ympäristöä, joka tukee toiminnallisuutta, yhteistyötä sekä antaa mahdollisuuden kiireettömään oppimiseen. Se on ilmapiiriltään avoin, myönteinen, oppilasta rohkaiseva ja jokaisen persoonallisuutta kunnioittava.

Olennainen osa opetustyön onnistumista ja opiskeluympäristön laadukkuutta on opetustoiminnan tavoitteellinen kehittäminen sekä opetusmenetelmien ja -välineiden jatkuva tarkastelu ja muokkaaminen. Tavoitteenamme on jatkuva vuorovaikutus kodin kanssa palautteen saamiseksi sekä arvioinnin ja toiminnan kehittämiseksi.

Digitaalisia oppimisympäristöjä käytetään opetuksessa hyödyksi oppilaan kykyjen ja taitojen mukaan. Digitaalisissa oppimisympäristöissä korostuvat tieto- ja viestintäteknologian sovellukset, kuten nuotinnusohjelmat sekä erilaiset suoratoistopalvelut. Oppilasta ohjataan oikeanlaiseen ohjelmien ja sovellusten käyttöön oppilaan omien kykyjen ja resurssien mukaisesti. KUMOSSa opetetaan musiikkia ensisijaisesti oikeilla soittimilla, mutta olemme aktiivisesti mukana tutustumassa ja kehittämässä uusia soittamisen sovelluksia esimerkiksi iPadille.

Luonnollisina oppilaitoksen ulkopuolisina oppimisympäristönä toimivat säännöllisesti toteutettavien konserttien tilat ja paikat. Oppilaitoksen tavoitteena on järjestää vuosittain vähintään yksi isompi konsertti oppilaitoksen omien tilojen ulkopuolella. Muita mahdollisia oppilaitoksen ulkopuolisia oppimisympäristöjä ovat esimerkiksi vierailukonsertit toisissa oppilaitoksissa ja tilauskonsertit.

2.4 Työtavat

Opetuksen menetelmät rakentuvat yksilöllisesti oppilaan valmiuksien ja erityistarpeiden mukaan. Opetusmenetelminä käytetään sekä perinteisiä musiikin opetusmenetelmiä, että musiikin erityispedagogisia menetelmiä. Perinteisillä menetelmillä tarkoitetaan monipuolista soitonopiskelua, jossa perehdytään instrumentin hallintaan sekä nuottikirjoitusta hyödyntäen että improvisointia ja korvakuulolta soittamista harjoitellen. KUMOn osaamisalueeseen kuuluu laaja osaaminen musiikin erityisopetuksen menetelmistä, kuten esimerkiksi kuvionuoteista, joiden avulla voi opiskella silloin, kun perinteinen nuottikuva on liian vaikea. Opiskelijaa ohjataan aktiivisesti itsenäiseen työskentelyyn ja harjoitteluun soittotuntien ulkopuolella.

3 Toimintakulttuuri

3.1 Oppilaitoksen johtaminen ja organisaatio

Musiikkikoulu KUMOn hallinnosta vastaavat kaksi rehtoria ja toimitusjohtaja. Pedagoginen vastuu, opetukseen liittyvä lainsäädäntö, henkilökunnan rekrytointi, perehdytys, vuorovaikutus, oppilashuollon asiat sekä yhteistyö henkilökunnan ja sidosryhmien kanssa ovat rehtorien vastuualueina. Toimitusjohtaja vastaa musiikkikoulussa taloushallinnosta, oppilasrekisteristä ja yhteistyöstä taloushallinnon sidosryhmien kanssa. Oppilaitoksen laskutuksen ja kirjanpidon hoitaa valtuutettu ulkopuolinen kirjanpitäjä. Musiikkikoulu KUMO on MOY Ry:n jäsen.

3.2 Opetuksen suunnittelu, toteutus ja arviointi

Musiikkikoulu KUMOSSA opetuksen suunnittelu tapahtuu rehtorin johdolla yhteistyössä opetushenkilöstön kanssa säännöllisissä suunnittelukokouksissa. Opettajat huolehtivat yhteydenpidosta ja toimittavat oppilaitoksen jaettavat tiedotteet omille oppilailleen, perheille ja tarvittaville sidosryhmille. Oppilaitoksen henkilökunnan ja hallinnon yhteystiedot toimitetaan opiskelijoille lukuvuoden alussa ja ne ovat näkyvillä myös musiikkikoulun nettisivuilla.

Lukukauden kesto on laskennallisesti 35 viikkoa ja loma-ajoissa seurataan alueen koulujen vuosikalenteria. Opetus toteutetaan laadukkaissa ja turvallisissa, musiikkikoulun hyväksymissä tiloissa turvallisilla ja laadukkailla välineillä. Opetustiloissa huomioidaan saavutettavuus liikuntarajoitteisille oppilaille. Opetustilat merkitään Musiikkikoulu KUMOn logolla.

Opetuksen arviointi tapahtuu rehtorin johdolla suunnittelukokouksissa. Menetelmänä käytetään vertaisarviointia ja käydään läpi oppilailta vuosittain kerättävää kirjallista palautetta. Opetuksen arvioinnin työskentelyote on työnohjauksellinen ja luottamuksellinen. Oppilashuoltoon liittyvät asiat käsitellään luottamuksellisesti rehtorin johdolla yhteistyössä oppilaan, oppilaan edustajan ja vastuupettajan kanssa. Erityistä tukea tarvitseville uusille opiskelijoille tehdään yksilöllinen alkuarviointi vastuupettajan johdolla, jossa kartoitetaan tarvittavia tukitoimia opetuksessa sekä henkilöresurssia opetuksen järjestelyssä.

Musiikkikoulu KUMO tekee yhteistyötä muiden alueella toimivien taiteen perusopetusta tarjoavien oppilaitosten kanssa mm. yhteisten projektien ja hankkeiden muodossa, osallistumalla

kaupungin järjestämiin taiteen perusopetuksen koulutuksiin ja seuraamalla taiteen perusopetuskentän viestintää paikallisesti ja valtakunnallisesti.

4 Opetuksen rakenne ja laajuus

4.1 Opintojen laajuus

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia, josta yhteisten opintojen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Musiikkikoulu KUMOn opetus muodostuu yksilö- ja ryhmäopetustunneista. Opetus suunnitellaan aina yksilöllisesti ottaen huomioon oppilaan ikä, aiemmin hankitut tiedot ja taidot sekä mahdollinen erityisen tuen tarve.

4.2 Opintojen rakenne

Yleisen oppimäärän opinnot muodostuvat yhteisistä opinnoista ja teemaopinnoista. Musiikkikoulu KUMO järjestää myös varhaisiän musiikkikasvatusta. Yhteisten opintojen ja teemaopintojen tavoitteet ja tarkempi rakenne määritellään tässä opetussuunnitelmassa luvussa 5.

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on luoda pohja läpi elämän kantavalle musiikkisuhteelle. Varhaiskasvatuksen kokonaisuus tutustuttaa lapsen musiikin eri osa-alueisiin monipuolisesti kuuntelun, liikkumisen, soittamisen ja leikin kautta. Opetuksessa painottuu myös taideintegraatio. Opetuksessa huomioidaan lapsen yksilölliset tarpeet ja tuetaan lapsen kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä.

Musiikin yleisen oppimäärän tavoitteena on tarjota oppilaalle välineitä ilmaista ja kokea musiikkia monipuolisesti yksin ja ryhmässä. Oppilas saa valmiuksia esittää, lukea ja kirjoittaa musiikkia. Musiikkiin tutustutaan monipuolisesti ja laaja-alaisesti. Tavoitteena on tarjota valmiuksia soittamiseen, laulamiseen, improvisointiin ja säveltämiseen sekä innostaa oppilaita itsenäiseen työskentelyyn. Oppilaita rohkaistaan myös osallistumaan aktiivisesti kulttuurielämään musiikin kuulijana ja tuottajana esittämistä ja ilmaisemista harjoittelemalla. Opinnot etenevät tavoitteellisesti tasolta toiselle ja opintojen sisältö suunnitellaan yhteistyössä oppilaan ja opettajan

kesken. Ennen opintojen aloittamista jokainen uusi oppilas arvioidaan yksilöllisesti mahdollisimman sopivan opiskelutavan löytämiseksi.

Musiikin yleinen oppimäärä jakautuu kahteen osaan, yhteisiin opintoihin ja teemaopintoihin. Pääsääntöisesti teemaopintoja suoritetaan yhteisten opintojen jälkeen, mutta oppilas voi halutessaan suorittaa teemaopintoja rinnakkain yhteisten opintojen kanssa.

5 Opintokokonaisuudet

Taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärän tarjoaa mahdollisuudet hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja elinikäiselle harrastamiselle. Toiminnan tavoitteena on tukea oppilaan omaehtoista musiikin harrastamista. Opiskelussa korostuvat musiikin harrastamisen ilo ja oppilaan vapaus toteuttaa itseään oman musiikin tekemisen ja kokemisen kautta. Oppilaita kannustetaan esteettisen ja luovan ajattelun, sosiaalisten taitojen sekä itsetunnon kehittämiseen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan lähtökohdat ja kiinnostuksen kohteet sekä tuetaan oppilaiden myönteisen minäkuvan ja terveen itsetunnon kehittymistä. Opintojen edetessä oppilas oppii tunnistamaan musiikilliset vahvuutensa ja löytää omat tapansa musiikin harrastamiseen. Oma musiikkiharrastus asettuu osaksi elävää ja toimivaa musiikkikulttuuria sekä koko taiteiden kenttää.

Musiikkikoulu KUMO turvaa opintonsa aloittaneille oppilaille mahdollisuuden koko yleisen oppimäärän suorittamiseen. Annettavan opetuksen määrä mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden ja sisältöjen saavuttamisen. Opintoja suunniteltaessa huomioidaan oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät. Taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä on laskennalliselta laajuudeltaan yhteensä 500 tuntia. Oppimäärä jakautuu yhteisiin opintoihin, laajuus 300 tuntia, sekä teemaopintoihin, laajuus 200 tuntia. Oppilaitoksemme opetukseen kuuluu myös varhaisiän musiikkikasvatus. Lukuvuoden pituus on 35 opetusviikkoa. Opintojen keskimääräinen kesto on noin kymmenen vuotta.

5.1 Varhaisiän musiikkikasvatus

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle

musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille. Leikinomaisella toiminnalla edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet.

5.2 Musiikin yhteiset opinnot

Yleisen oppimäärän yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen ja yhteismusisoinnin perustaitojen kehittäminen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden vahvuudet, lähtökohdat ja kiinnostuksen kohteet. Yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia á 45 minuuttia. Oppilas voi suorittaa tämän kokonaisuuden ensisijaisesti joko solististen tai yhteismusisointiopintojen kautta (pääaineopinnot). Täydentääkseen osaamistaan oppilas voi pääaineopintojen lisäksi suorittaa opintoja muista opintokokonaisuuksista lukuvuoden aikana, kesäkursseilla tai viikonlopun lyhytkursseilla. Oppilaitos pyrkii järjestämään jokaiselle oppilaalle mahdollisuuden osallistua vuosittain johonkin yhteismusisointiprojektiin, huomioiden oppilaan taitotason. Kaikki yhteisten opintojen opintokokonaisuudet sisältävät musiikin teorian, musiikin kuuntelemisen sekä musiikin hahmottamisen perusteita.

Yhteiset opinnot rakentuvat siten, että oppilas valitsee ensin pääaineen, joko solistiset tai yhteismusisointiopinnot. Opetusta oppilas saa vuoden aikana solistisessa pääaineessa yhteensä 35 tuntia ja yhteismusisointiopinnoissa 46,55 tuntia. Nämä opinnot sisältävät joka vuosi solistisessa pääaineessa yksilöopetuksen lisäksi 5 tuntia yhteismusisointia ja 5 tuntia taiteidenvälisyyttä. Vastaavasti yhteismusisointiopinnot sisältävät ryhmäopetuksen lisäksi 5 tuntia yksilöopetusta ja 5 tuntia taiteidenvälisyyttä.

5.2.1 Yhteisten opintojen yleiset tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Soittaminen ja laulaminen

Tavoitteena on

- tutustuttaa oppilas valitsemaansa instrumenttiin tai instrumentteihin
- ohjata oppilasta harjoittelemaan soittamisen, laulamisen ja yhteismusisoinnin perustaitoja
- ohjata oppilasta musiikin merkitsemistapojen ymmärtämiseen ja lukemiseen
- ohjata oppilasta omaksumaan hyviä harjoittelutapoja ja harjoittelemaan säännöllisesti.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Tavoitteena on

- tarjota oppilaalle tilaisuuksia esiintymisen harjoitteluun
- ohjata oppilasta toteuttamaan oma osuutensa osana musiikillista kokonaisuutta
- ohjata oppilasta musiikilliseen ilmaisuun
- rohkaisee tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan musisointiaan ja hahmottamaan musiikkia kuulonvaraisesti
- opastaa oppilasta havainnoimaan myös muiden oppilaiden musisointia
- kannustaa oppilasta kuuntelemaan musiikkia monipuolisesti.

Taiteiden välinen osaaminen

Tavoitteena on

- tarjota oppilaalle tilaisuuksia tutustua toiseen taiteenalaan ja sen ilmaisukeinoihin.

Musiikin yhteisten opintojen keskeisinä sisältöinä ovat musisoinnin perustaitojen harjoittelu ja musiikin hahmotuskyvyn kehittäminen. Opinnoissa tutustaan erilaisiin musiikin lajeihin ja niiden perusohjelmistoon soittaen, laulaen ja kuunnellen. Opetukseen sisältyy myös tutustumista muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin.

5.2.2 Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet

Yhteisissä opinnoissa oppilas valitsee itselleen varsinaiseksi suuntautumisvaihtoehdokseen joko yhteismusisoinnin tai soitin- ja lauluopinnot. Opintojen edetessä oppilas täydentää valitsemaansa suuntautumisvaihtoehtoaan yhteismusisoinnin opinnoilla, yksilöopetuksella ja taiteidenvälisyysopinnoilla sekä oppilaitoksen mahdollisesti järjestämällä lyhytkursseilla.

1. Yhteismusisointi

Yhteismusisointi toteutuu 3-7 hengen ryhmissä ja ryhmiä ohjaa 1-2 opettajaa. Kohderyhmänä ovat lapset ja nuoret, aikuiset ja ikääntyvät. Yhteismusisoinnissa opiskellaan yhteissoittoa käyttäen perinteisten notaatiomenetelmien ohella myös musiikin erityispedagogisia menetelmiä esim. kuvionuotteja. Instrumentteina ovat bändisoittimet, kitara, basso, rummut,

piano/koskettimet ja laulu, mutta yhteissoittoryhmä voi muodostua kaikista mahdollisista instrumenteista joita oppilaat tuovat mukanaan. Ryhmät muodostetaan ikä- ja taitotason mukaan. Oppilaan valitessa yhteismusisoinnin pääaineekseen, sisältää vuosittainen opetus 5 tuntia yksilöopetusta ja 5 tuntia taiteidenvälisyyttä.

Yhteismusisoinnin yhteiset opinnot muodostuvat kolmesta osasta, Yhteismusisointi 1, 2 ja 3. Jokainen osa sisältää 100 tuntia opetusta. Osa katsotaan suoritetuksi, kun oppilas on saanut osaan sisältyvän määrän opetusta.

Jokainen yhteismusisointiryhmä suunnittelee ja valitsee yhdessä opettajan ohjauksessa harjoiteltavat kappaleet. Ryhmä myös yhdessä päättää, millaisen tyyliuunnan musiikkia se päätyy soittamaan ja harjoittelemaan. Ryhmän tyyliuunnan valinta tapahtuu ensimmäisen opintovuoden lopulla erilaisiin tyyliuuntiin tutustumisen jälkeen. Oppilas voi vaihtaa ryhmää ja siten myös tyyliuuntaa opintojensa aikana. Jokainen yhteismusisointiryhmä esiintyy vähintään kerran vuodessa oppilaitoksen konsertissa.

Yhteismusisoinnin tavoitteet ja sisällöt

Yhteismusisointi 1 (100 tuntia)

- 10 tuntia yksilöopetusta
- 10 tuntia taiteidenvälisyysopintoja
- 80 tuntia yhteismusisointiopetusta

Opetuksen tavoitteet ja sisällöt

- oppilas oppii yhteismusisointia ohjatusti ja itsenäisesti
- oppilas tutustuu instrumentin soittamisen tekniikkaan
- oppilas saa valmiuksia yhteissoinnin kehittämiseen
- kannustetaan oppilasta luovuuteen, tehdään omia kappaleita, sovituksia ja sanoituksia
- oppilas oppii musisoimaan suhteessa muihin soittajiin ja laulajiin
- oppilas ymmärtää stemmaharjoittelun merkityksen yhteismusisoinnissa
- oppilas oppii ottamaan vastuuta erilaisten yhteismusisointitilanteiden järjestämisestä
- oppilas saa esiintymiskokemusta ja oppii esiintymistaitoja
- opetuksessa huomioidaan yksilölliset erityistarpeet ja opiskelusuunnitelmat
- oppilas oppii huomioimaan kuulonsuojelua harrastuksessa.

Yhteismusisointi 2 (100 tuntia)

- 10 tuntia yksilöopetusta
- 10 tuntia taiteidenvälisyysopintoja
- 80 tuntia yhteismusisointiopetusta

Opetuksen tavoitteet ja sisällöt

- oppilas oppii yhteismusisointia ohjatusti ja itsenäisesti
- oppilas kehittää instrumentin soittamisen tekniikkaa
- oppilas saa valmiuksia yhteissoinnin kehittämiseen
- kannustetaan oppilasta luovuuteen, tehdään omia kappaleita, sovituksia ja sanoituksia
- oppilas oppii musisoimaan suhteessa muihin soittajiin ja laulajiin
- oppilas ymmärtää stemmaharjoittelun merkityksen yhteismusisoinnissa
- oppilas oppii ottamaan vastuuta erilaisten yhteismusisointitilanteiden järjestämisestä
- oppilas saa esiintymiskokemusta ja oppii esiintymistaitoja
- opetuksessa huomioidaan yksilölliset erityistarpeet ja opiskelusuunnitelmat
- oppilas oppii huomioimaan kuulonsuojelua harrastuksessa.

Yhteismusisointi 3 (100 tuntia)

- 10 tuntia yksilöopetusta
- 10 tuntia taiteidenvälisyysopintoja
- 80 tuntia yhteismusisointiopetusta

Opetuksen tavoitteet ja sisällöt

- oppilas oppii yhteismusisointia ohjatusti ja itsenäisesti
- oppilas kehittää edelleen instrumentin soittamisen tekniikkaa
- oppilas saa valmiuksia yhteissoinnin kehittämiseen
- kannustetaan oppilasta luovuuteen, tehdään omia kappaleita, sovituksia ja sanoituksia
- oppilas oppii musisoimaan suhteessa muihin soittajiin ja laulajiin
- oppilas kehittää stemmaharjoittelutaitojaan
- oppilas oppii ottamaan vastuuta erilaisten yhteismusisointitilanteiden järjestämisestä
- oppilas saa esiintymiskokemusta ja oppii esiintymistaitoja
- opetuksessa huomioidaan yksilölliset erityistarpeet ja opiskelusuunnitelmat
- oppilas oppii huomioimaan kuulonsuojelua harrastuksessa.

2. Soitin- ja lauluopinnot, yksilöopetus

Yksilötunneilla opiskellaan hyödyntäen perinteisten notaatiomenetelmien ohella tarvittaessa myös musiikin erityispedagogisia menetelmiä. Yksilötunneilla opetellaan opiskelijan valitseman instrumentin perusteita ja valmistetaan yhdessä kappaleita eri musiikin tyyllilajien alueelta. Opintosuunnitelma laaditaan jokaisen oppilaan kanssa yksilöllisesti. Oppilaan valitessa yksilöopetuksen pääaineekseen, sisältää vuosittainen opetus 5 tuntia yhteismusisointia ja 5 tuntia taiteidenvälisyyttä.

Yksilöopetuksen yhteiset opinnot muodostuvat kolmesta osasta, Yksilöopetus 1, 2 ja 3. Jokainen osa sisältää 100 tuntia opetusta. Osa katsotaan suoritetuksi, kun oppilas on saanut osaan sisältyvän määrän opetusta. Oppilasta kannustetaan esiintymään vuosittain vähintään yhdessä oppilaitoksen järjestämässä konsertissa tai muussa tilaisuudessa.

Yksilöopetuksen tavoitteet ja sisällöt

Yksilöopetus 1, kun pääaineena on instrumentti (100 tuntia)

- 10 tuntia yhteismusisointiopetusta
- 10 tuntia taiteidenvälisyysopintoja
- 80 tuntia yksilöopetusta

Opetuksen tavoitteet ja sisällöt

- oppilas kehittää instrumentin soittamisen tekniikkaansa
- oppilas oppii nuotinlukutaitoa ja prima vista -soittovalmiuksia
- oppilas oppii tulkitsemaan monipuolista ohjelmistoa
- oppilas oppii yhteissoittotaitoja ja saa solistisia valmiuksia
- oppilas etenee yksilöllisesti henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden ja sisällön mukaisesti
- oppilas saa esiintymistaitoja ja oppii välittämään musiikillisia ajatuksiaan yleisölle
- oppii huomioimaan kuulonsuojelua harrastuksessa.

Yksilöopetus 1, kun pääaineena on laulu (100 tuntia)

- 10 tuntia yhteismusisointiopetusta
- 10 tuntia taiteidenvälisyysopintoja
- 80 tuntia yksilöopetusta

Opetuksen tavoitteet ja sisällöt

- oppilas oppii tuntemaan ääntään
- oppilas oppii terveitä äänenkäyttötapoja
- tunneilla tehdään äänenmuodostusharjoituksia ja opiskellaan hengitystekniikkaa
- oppilas oppii kehittämään lauluääntään
- oppilas tutustuu lauluihin eri aika- ja tyylikausilta tai eri genreistä
- oppilas oppii solistisia valmiuksia
- oppilas oppii laulujen tulkintaa
- oppilas oppii yhteismusisointitaitoja
- oppilas saa esiintymiskokemuksia ja oppii esiintymistaitoja
- oppilas etenee yksilöllisesti henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden ja sisällön mukaisesti
- oppii huomioimaan kuulonsuojelua harrastuksessa.

Yksilöopetus 2, kun pääaineena on instrumentti (100 tuntia)

- 10 tuntia yhteismusisointiopetusta
- 10 tuntia taiteidenvälisyysopintoja
- 80 tuntia yksilöopetusta

Opetuksen tavoitteet ja sisällöt

- oppilas kehittää instrumentin soittamisen tekniikkaansa
- oppilas oppii nuotinlukutaitoa ja prima vista -soittovalmiuksia
- oppilas oppii tulkitsemaan monipuolista ohjelmistoa
- oppilas oppii yhteissoittotaitoja ja saa solistisia valmiuksia
- oppilas etenee yksilöllisesti henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden ja sisällön mukaisesti
- oppilas saa esiintymistaitoja ja oppii välittämään musiikillisia ajatuksiaan yleisölle
- oppii huomioimaan kuulonsuojelua harrastuksessa.

Yksilöopetus 2, kun pääaineena on laulu (100 tuntia)

- 10 tuntia yhteismusisointiopetusta
- 10 tuntia taiteidenvälisyysopintoja
- 80 tuntia yksilöopetusta

Opetuksen tavoitteet ja sisällöt

- oppilas oppii tuntemaan ääntään
- oppilas oppii terveitä äänenkäyttötapoja
- tunneilla tehdään äänenmuodostusharjoituksia ja opiskellaan hengitystekniikkaa
- oppilas oppii kehittämään lauluääntään
- oppilas tutustuu lauluihin eri aika- ja tyylikausilta tai eri genreistä
- oppilas oppii solistisia valmiuksia
- oppilas oppii laulujen tulkintaa
- oppilas oppii yhteismusisointitaitoja
- oppilas saa esiintymiskokemuksia ja oppii esiintymistaitoja
- oppilas etenee yksilöllisesti henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden ja sisällön mukaisesti
- oppii huomioimaan kuulonsuojelua harrastuksessa.

Yksilöopetus 3, kun pääaineena on instrumentti (100 tuntia)

- 10 tuntia yhteismusisointiopetusta
- 10 tuntia taiteidenvälisyysopintoja
- 80 tuntia yksilöopetusta

Opetuksen tavoitteet ja sisällöt

- oppilas kehittää instrumentin soittamisen tekniikkaansa
- oppilas oppii nuotinlukutaitoa ja prima vista -soittovalmiuksia
- oppilas oppii tulkitsemaan monipuolista ohjelmistoa
- oppilas oppii yhteissoittotaitoja ja saa solistisia valmiuksia
- oppilas etenee yksilöllisesti henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden ja sisällön mukaisesti
- oppilas saa esiintymistaitoja ja oppii välittämään musiikillisia ajatuksiaan yleisölle
- oppii huomioimaan kuulonsuojelua harrastuksessa.

Yksilöopetus 3, kun pääaineena on laulu (100 tuntia)

- 10 tuntia yhteismusisointiopetusta
- 10 tuntia taiteidenvälisyysopintoja
- 80 tuntia yksilöopetusta

Opetuksen tavoitteet ja sisällöt

- oppilas oppii tuntemaan ääntään
- oppilas oppii terveitä äänenkäyttötapoja
- tunneilla tehdään äänenmuodostusharjoituksia ja opiskellaan hengitystekniikkaa
- oppilas oppii kehittämään lauluääntään
- oppilas tutustuu lauluihin eri aika- ja tyylikausilta tai eri genreistä
- oppilas oppii solistisia valmiuksia
- oppilas oppii laulujen tulkintaa
- oppilas oppii yhteismusisointitaitoja
- oppilas saa esiintymiskokemuksia ja oppii esiintymistaitoja
- oppilas etenee yksilöllisesti henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden ja sisällön mukaisesti
- oppii huomioimaan kuulonsuojelua harrastuksessa.

3. Taiteidenvälisyys

Taiteidenvälisten opintojen tavoitteena on monipuolistaa musiikin opetusta ja auttaa oppilasta ymmärtämään taidetta myös laajemmin. Musiikkikoulu KUMO järjestää taiteidenvälisiä projekteja erityisesti lyhytkursseina, kuten viikonloppu- ja kesäkursseilla tai teemaviikkoina lukuvuoden aikana. Tavoitteena on vuosittain järjestää taiteidenvälisyyttä painottava projekti. Aihe projektiin valitaan sellaisista genreistä, joissa luonnollisesti toteutuu taiteidenvälisyys. Tällaisia kohdegenrejä voivat olla esimerkiksi katutaide tai kansantaide. Taiteidenvälisyysopetus sisältyy yhteisten opintojen 300 tuntiin ja sen tuntimäärät on mainittu tarkemmin kohtien 1. ja 2. sisältökuvauksissa.

Tavoitteina on, että oppilas

- tutustuu johonkin muuhun taiteenalaan
- omaksuu taidekokonaisuuden, jossa musiikki ja joku toinen taidelaji elävästi yhdistyy kokonaisuudeksi
- oppii käyttämään erilaisia ympäristön tarjoamia kulttuuripalveluja.

5.3 Musiikin teemaopinnot

Teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen kehittäminen edelleen. Tavoitteena on, että oppilas löytää opintojen aikana omat musiikillisen ilmaisun

tapansa. Teemaopintojen laskennallinen laajuus on 200 tuntia á 45 min. Oppilas valitsee opetustarjonnasta haluamansa opintokokonaisuudet teemaopintoihin tai jatkaa ja syventää yhteisissä opinnoissa valitsemaansa pääainettaan. Oppilas voi myös valita osaamistaan laajentavia opintokokonaisuuksia oppilaitoksen mahdollisesti järjestämien kesäkurssien tai viikonloppukurssien aikana. Oppilaitos pyrkii järjestämään jokaiselle oppilaalle mahdollisuuden osallistua vuosittain johonkin yhteismusisointiprojektiin, huomioiden oppilaan taitotason. Kaikki teemaopintojen opintokokonaisuudet sisältävät musiikin teorian, musiikin kuuntelemisen sekä musiikin hahmottamisen perusteita.

Teemaopinnot rakentuvat siten, että oppilas valitsee jatkaako yhteisissä opinnoissa valitsemaansa pääainetta, siis joko solistisia- tai yhteismusisointiopintoja. Opetusta pääaineeseen oppilas saa vuoden aikana solistisessa pääaineessa yhteensä 35 tuntia ja yhteismusisointiopinnoissa 46,55 tuntia. Nämä opinnot sisältävät joka vuosi solistisessa pääaineessa yksilöopetuksen lisäksi 5 tuntia yhteismusisointia ja 5 tuntia taiteidenvälisyyttä. Vastaavasti yhteismusisointiopinnot sisältävät ryhmäopetuksen lisäksi 5 tuntia yksilöopetusta ja 5 tuntia taiteidenvälisyyttä.

5.3.1 Teemaopintojen yleiset tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Soittaminen ja laulaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kehittämään instrumentti- ja yhteismusisointitaitojaan oman kiinnostuksensa mukaisesti
- tukea oppilaan säännöllistä harjoittelua
- ohjata oppilasta käyttämään musiikin hahmottamistaitojaan musisointinsa tukena
- ohjata oppilasta kuulonsuojeluun.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta esiintymään erilaisissa tilanteissa ja kokoonpanoissa
- ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun
- ohjata oppilasta improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan myös osana musiikillista kokonaisuutta
- tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi ja motivoituneeksi musiikin kuuntelijaksi
- opastaa oppilasta hahmottamaan ja jäsentämään musiikkia kuulonvaraisesti.

Taiteidenvälinen osaaminen

Opetuksen tavoitteena on

- tarjota oppilaalle tilaisuuksia luovaan tekemiseen ja taiteidenväliseen työskentelyyn.

Musiikin teemaopintojen keskeisenä sisältönä ovat musiikillisten taitojen monipuolinen harjoittelu. Ohjelmiston valinnassa otetaan huomioon oppilaiden kiinnostuksen kohteet. Opinnoissa syvennetään musiikin lajien ja muiden taiteenalojen ilmaisukeinojen tuntemusta.

5.3.2 Teemaopintojen opintokokonaisuudet

Teemaopinnoissa oppilas voi valita opetustarjonnasta haluamansa opintokokonaisuudet tai oppilas jatkaa yhteisissä opinnoissa valitsemansa suuntautumisvaihtoehdon, yhteismusisointi- tai soitin- ja lauluopinnot, opintoja syventäen ja monipuolista osaamistaan. Opintojen edetessä oppilas voi täydentää valitsemaansa suuntautumisvaihtoehtoaan joko yhteismusisoinnin opinnoilla, yksilöopetuksella tai oppilaitoksen mahdollisesti järjestämällä lyhytkursseilla.

1. Yhteismusisointi

Yhteismusisointi toteutuu 3-7 hengen ryhmissä ja ryhmiä ohjaa 1-2 opettajaa. Kohderyhmänä ovat lapset ja nuoret, aikuiset ja ikääntyvät. Yhteismusisoinnissa opiskellaan yhteissoittoa käyttäen perinteisten notaatiomenetelmien ohella myös musiikin erityispedagogisia menetelmiä esim. kuvionuotteja. Instrumentteina ovat bändisoittimet, kitara, basso, rummut, piano/koskettimet ja laulu, mutta yhteissoittoryhmä voi muodostua myös kaikista mahdollisista instrumenteista joita oppilaat tuovat mukanaan. Ryhmät muodostetaan ikä- ja taitotason mukaan.

Yhteismusisoinnin yhteiset opinnot muodostuvat kahdesta osasta, Yhteismusisointi 4 ja 5. Kumpikin osa sisältää 100 tuntia opetusta. Osa katsotaan suoritetuksi, kun oppilas on saanut osaan sisältyvän määrän opetusta. Oppilaan valitessa yhteismusisoinnin pääaineekseen, sisältää vuosittainen opetus 5 tuntia yksilöopetusta ja 5 tuntia taiteidenvälisyyttä.

Jokainen yhteismusisointiryhmä suunnittelee ja valitsee yhdessä opettajan ohjauksessa harjoiteltavat kappaleet. Ryhmä myös yhdessä päättää, millaisen tyyliuunnan musiikkia se päätyy soittamaan ja harjoittelemaan. Oppilas voi vaihtaa ryhmää ja siten myös tyyliuuntaa opintojensa aikana. Jokainen yhteismusisointiryhmä esiintyy vähintään kerran vuodessa oppilaitoksen konsertissa.

Yhteismusisoinnin tavoitteet ja sisällöt

Yhteismusisointi 4 (100 tuntia)

- 10 tuntia yksilöopetusta
- 10 tuntia taiteidenvälisyysopintoja
- 80 tuntia yhteismusisointiopetusta

Opetuksen tavoitteet ja sisällöt

- oppilas kehittää edelleen instrumentin soittamisen tekniikkaa
- oppilas monipuolistaa osallisuuttaan yhteismusisointiryhmässä suhteessa muihin soittajiin ja laulajiin
- oppilas syventää stemmaosaamistaan yhteismusisoinnissa
- kannustetaan oppilasta luovuuteen, tehdään omia kappaleita, sovituksia ja sanoituksia sekä kokeilemaan irrottautumista tyypillisistä sävellys- ja sovitusratkaisuista ja luomaan omaa musiikkia
- tarkastellaan edellisten esiintymisten perusteella yhtyeen esiintymistaitoja ja kehitetään sitä edelleen
- oppilas hallitsee laajan skaalan ohjelmistoa
- oppilas oppii ottamaan vastuuta erilaisten yhteismusisointitilanteiden järjestämisestä
- oppilas saa esiintymiskokemusta ja oppii esiintymistaitoja
- opetuksessa huomioidaan yksilölliset erityistarpeet ja opiskelusuunnitelmat
- oppii huomioimaan kuulonsuojelua harrastuksessa.

Yhteismusisointi 5 (100 tuntia)

- 10 tuntia yksilöopetusta
- 10 tuntia taiteidenvälisyysopintoja
- 80 tuntia yhteismusisointiopetusta

Opetuksen tavoitteet ja sisällöt

- oppilas kehittää edelleen instrumentin soittamisen tekniikkaa
- oppilas monipuolistaa osallisuuttaan yhteismusisointiryhmässä suhteessa muihin soittajiin ja laulajiin
- oppilas syventää stemmaosaamistaan yhteismusisoinnissa
- kannustetaan oppilasta luovuuteen, tehdään omia kappaleita, sovituksia ja sanoituksia sekä kokeilemaan irrottautumista tyypillisistä sävellys- ja sovitusratkaisuista ja luomaan omaa musiikkia
- tarkastellaan edellisten esiintymisten perusteella yhtyeen esiintymistaitoja ja kehitetään sitä edelleen
- oppilas hallitsee laajan skaalan ohjelmistoa
- oppilas oppii ottamaan vastuuta erilaisten yhteismusisointitilanteiden järjestämisestä
- oppilas saa esiintymiskokemusta ja oppii esiintymistaitoja
- opetuksessa huomioidaan yksilölliset erityistarpeet ja opiskelusuunnitelmat
- oppii huomioimaan kuulonsuojelua harrastuksessa.

2. Soitin- ja lauluopinnot, yksilöopetus

Yksilötunneilla opiskellaan hyödyntäen perinteisten notaatiomenetelmien ohella musiikin erityispedagogisia menetelmiä esim. kuvionuotteja. Yksilötunneilla opetellaan opiskelijan valitseman instrumentin perusteita ja valmistetaan yhdessä kappaleita eri musiikin tyylilajien alueelta. Opintosuunnitelma laaditaan jokaisen oppilaan kanssa yksilöllisesti. Oppilaan valitessa yksilöopetuksen pääaineekseen, sisältää vuosittainen opetus 5 tuntia yhteismusisointia ja 5 tuntia taiteidenvälisyyttä.

Yksilöopetuksen yhteiset opinnot muodostuvat kahdesta osasta, Yksilöopetus 4 ja 5. Jokainen osa sisältää 100 tuntia opetusta. Osa katsotaan suoritetuksi, kun oppilas on saanut osaan sisältyvän määrän opetusta. Oppilasta kannustetaan esiintymään vuosittain vähintään yhdessä oppilaitoksen järjestämässä konsertissa tai muussa tilaisuudessa.

Yksilöopetuksen tavoitteet ja sisällöt

Yksilöopetus 4, kun pääaineena on instrumentti (100 tuntia)

- 10 tuntia yhteismusisointiopetusta
- 10 tuntia taiteidenvälisyysopintoja
- 80 tuntia yksilöopetusta

Opetuksen tavoitteet ja sisällöt

- oppilas syventää instrumentin soittamisen tekniikkaansa
- oppilas kehittää edelleen nuotinlukutaitoa ja prima vista -soittovalmiuksia
- oppilas oppii tulkitsemaan monipuolista ohjelmistoa
- oppilas oppii yhteissoittotaitoja ja saa solistisia valmiuksia
- oppilas etenee yksilöllisesti henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden ja sisällön mukaisesti
- oppilas saa esiintymistaitoja ja oppii välittämään musiikillisia ajatuksiaan yleisölle
- oppii huomioimaan kuulonsuojelua harrastuksessa.

Yksilöopetus 4, kun pääaineena on laulu (100 tuntia)

- 10 tuntia yhteismusisointiopetusta
- 10 tuntia taiteidenvälisyysopintoja
- 80 tuntia yksilöopetusta

Opetuksen tavoitteet ja sisällöt

- oppilas käyttää terveitä äänenkäyttötapoja
- tunneilla tehdään äänenmuodostusharjoituksia ja opiskellaan hengitystekniikkaa
- oppilas kehittää edelleen lauluääntään ja laulutekniikkaansa
- oppilas hallitsee lauluja eri aika- ja tyylikausilta tai eri genreistä
- oppilas kehittää solistisia valmiuksia
- oppilas syventää edelleen osaamistaan laulujen tulkitsijana sekä parantaa yhteismusisointitaitojaan
- oppilas saa esiintymiskokemuksia ja oppii esiintymistaitoja
- oppilas etenee yksilöllisesti henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden ja sisällön mukaisesti
- oppii huomioimaan kuulonsuojelua harrastuksessa.

Yksilöopetus 5, kun pääaineena on instrumentti (100 tuntia)

- 10 tuntia yhteismusisointiopetusta
- 10 tuntia taiteidenvälisyysopintoja
- 80 tuntia yksilöopetusta

Opetuksen tavoitteet ja sisällöt

- oppilas syventää instrumentin soittamisen tekniikkaansa
- oppilas kehittää edelleen nuotinlukutaitoa ja prima vista -soittovalmiuksia
- oppilas oppii tulkitsemaan monipuolista ohjelmistoa
- oppilas oppii yhteissoittotaitoja ja saa solistisia valmiuksia
- oppilas etenee yksilöllisesti henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden ja sisällön mukaisesti
- oppilas saa esiintymistaitoja ja oppii välittämään musiikillisia ajatuksiaan yleisölle
- oppii huomioimaan kuulonsuojelua harrastuksessa.

Yksilöopetus 5, kun pääaineena on laulu (100 tuntia)

- 10 tuntia yhteismusisointiopetusta
- 10 tuntia taiteidenvälisyysopintoja
- 80 tuntia yksilöopetusta

Opetuksen tavoitteet ja sisällöt

- oppilas käyttää terveitä äänenkäyttötapoja
- tunneilla tehdään äänenmuodostusharjoituksia ja opiskellaan hengitystekniikkaa
- oppilas kehittää edelleen lauluääntään ja laulutekniikkaansa
- oppilas hallitsee lauluja eri aika- ja tyylikausilta tai eri genreistä
- oppilas kehittää solistisia valmiuksia
- oppilas syventää edelleen osaamistaan laulujen tulkitsijana sekä parantaa yhteismusisointitaitojaan
- oppilas saa esiintymiskokemuksia ja oppii esiintymistaitoja
- oppilas etenee yksilöllisesti henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden ja sisällön mukaisesti
- oppii huomioimaan kuulonsuojelua harrastuksessa.

3. Taiteidenvälisyys

Taiteidenvälisten opintojen tavoitteena on monipuolistaa musiikin opetusta ja auttaa oppilasta ymmärtämään taidetta myös laajemmin. Musiikkikoulu KUMO järjestää taiteidenvälisiä projekteja erityisesti lyhytkursseina, kuten viikonloppu- ja kesäkursseilla tai teemaviikkoina lukuvuoden aikana. Tavoitteena on vuosittain järjestää taiteidenvälisyyttä painottava projekti. Aiheet projektiin valitaan sellaisista genreistä, joissa luonnollisesti toteutuu taiteidenvälisyys. Tällaisia kohdegenrejä voivat olla esimerkiksi katutaide tai kansantaide. Taiteidenvälisyysopetus sisältyy teemaopintojen 200 tuntiin ja sen tuntimäärät on mainittu tarkemmin kohtien 1. ja 2. sisältökuvauksissa.

Tavoitteina on, että oppilas

- tutustuu johonkin muuhun taiteenalaan
- omaksuu taidekokonaisuuden, jossa musiikki ja joku toinen taidelaji elävästi yhdistyy kokonaisuudeksi
- oppii käyttämään erilaisia ympäristön tarjoamia kulttuuripalveluja.

5.4 Aikuisten musiikinopetus

Musiikkikoulu KUMO hyväksyy oppilaaksi aikuisopiskelijoita. Opetuksessa noudatetaan musiikin yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Aikuisopiskelijoiden opetuksessa huomioidaan aikuisten erilaiset tarpeet oppimisessa, musiikkiharrastuneisuudessa ja aiemmassa osaamisessa. Aikuisoppijan oma motivaatio harjoitteluun ja intressit musiikin suhteen vaikuttavat opetuksen sisältöön ja opetusmetodeihin. Aikuisella on myös itsenäisempi ja suurempi vastuu harjoittelusta, ja opintojen eteneminen riippuu omasta motivaatiosta. Erityistä tukea tarvitsevalle aikuisopiskelijalle laaditaan yksilöllistetty opetusohjelma, jossa sekä opetusmetodi että oppimisen tukitoimenpiteet suunnitellaan ja arvioidaan huolellisesti.

6 Oppimisen arviointi

Arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan edistymistä opinnoissa ja sitä suoritetaan aktiivisesti koko opiskelun ajan. Oppilas saa opettajalta palautetta ja arvioi yhdessä opettajan kanssa vuorovaikutuksessa opintojen etenemistä ja yksilöllisiä tavoitteita. Oppilasta myös ohjataan

itsearvioinnin ja omien tavoitteiden asettamiseen. Ryhmämuotoisessa opetuksessa hyödynnetään ja opetellaan vertaisarviointia. Arvioinnin tukena voidaan hyödyntää uusia teknologiasovelluksia esim. äänittämisen ja videoinnin muodossa. Arvioinnin lähestymistapa on positiivinen ja kannustava. Arviointi ei kohdistu oppilaan arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Arvioinnissa painotetaan oppimaan oppimista sekä itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin taitojen kehittymistä. Arvioinnin kohteena on oppimisprosessi, työskentely prosessin aikana sekä tavoitellun osaamisen karttuminen.

Lähtökohtana arvioinnille on opettajan ja oppilaan yhdessä laatima oppimissuunnitelma ja siinä määritellyt sisällöt ja tavoitteet. Sekä oppimissuunnitelma että oppimisen arviointi noudattavat opintojen yleisiä tavoitealueita. Arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota soittamiseen ja laulamiseen, esittämiseen ja ilmaisemiseen, kuuntelemiseen ja musiikin hahmottamiseen sekä taiteiden väliseen osaamiseen. Näiden alueiden tarkemmat sisällöt on määritelty luvuissa 5.2.1 ja 5.3.1.

Musiikkikoulu KUMO kerää vuosittain lukuvuoden lopussa asiakkailtaan asiakaspalautetta kyselyn muodossa. Kyselystä saadun palautteen avulla pyritään kehittämään musiikkikoulun toimintaa.

7 Opetuksen yksilöllistäminen

Musiikkikoulu KUMOSSa jokaiselle oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan kirjataan opintojen tavoitteet ja sisältö, opiskeluajan seuranta, opetuksen toteuttamistapa ja mahdollinen erityisen tuen tarve. Tavoitteena on, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan.

8 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Muissa taiteen perusopetusta antavissa oppilaitoksissa suoritettut musiikkiopinnot hyväksiluetaan musiikin yleiseen oppimäärään soveltuvin osin. Suoritetuista opinnoista on toimitettava kirjallinen todistus.

8.1 Todistusten sisältö

Opiskelija saa taiteen perusopetuksen musiikin yleisen oppimäärän todistuksen kun hän on suorittanut yleisen oppimäärän sekä yhteiset että teemaopinnot. Kaikki suoritettut opintokokonaisuudet merkitään päättötodistuksen. Oppilaalle annetaan pyydettäessä myös kesken opiskelun todistus suoritetuista opintokokonaisuuksista. Todistuksen sisältö noudattaa Opetushallituksen opetussuunnitelmien perusteissa määrättyjä ohjeita.

Päättötodistus sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala ja opinnot, joista päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot
 - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän teemaopinnot
 - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- kunnan päätös opetussuunitelman hyväksymisestä (päivämäärä)
- koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

8.2 Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Musiikkikouluun ei ole erillisiä pääsykokeita ja opintoihin on jatkuva ilmoittautuminen. Oppilaalta edellytetään kykyä oppia ja osallistua opintojen suunnitteluun. Uusia oppilaita otetaan vapautuville oppilaspaikoille.

8.3 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Musiikkikoulu KUMO pyrkii tekemään monipuolista ja tiivistä yhteistyötä oppilaiden, perheiden ja alueella toimivien kulttuuripalveluiden tuottajien, opetus- ja kasvatustieteiden ja muiden saman alan toimijoiden kanssa. Yhteistyön tärkeänä tavoitteena on edistää ja kehittää erityisryhmien osallisuutta kulttuurin tekijöinä ja kokijoina.

8.4 Toiminnan jatkuva kehittäminen

Musiikkikoulu KUMO kehittää toimintaansa osallistumalla mahdollisuuksien mukaan Opetushallituksen järjestämiin taiteen perusopetuksen koulutuksiin ja olemalla aktiivisesti mukana taiteen perusopetusta koskevissa tilaisuuksissa ja seuraamalla alan tiedotusta paikallisella ja valtakunnallisella tasolla. Toiminnan jatkuvan kehittämisen tavoitteena on edelleen kehittää ja tuottaa monipuolisia sekä laadukkaita taiteen perusopetuspalveluita.

Toiminnan jatkuvaan kehittämiseen taiteenperusopetuslain mukaisesti kuuluu myös oppilaiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen kartoittaminen ja tarvittavien toimenpiteiden päivittäminen vuosittain. KUMOn tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on erillinen päivitettävä asiakirja.